

Innst. 139 L

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 30 LS (2013–2014)

Innstilling fra justiskomiteen om endringer i menneskerettsloven

Til Stortinget

Sammendrag

Utenriksdepartementet ber i proposisjonen om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 15 av 24. juni 2013 om endring av den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK). Protokollen gjør visse endringer i konvensjonens kontrollsystem, bl.a. om aldersgrense for dommere i Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) og forkortelse av fristen for å klage en sak inn for Domstolen. Det tas også inn et tillegg i konvensjonens fortale som synliggjør subsidiaritetsprinsippet og statenes skjønnsmargin som utviklet i EMDs praksis. Protokollen gjør ingen endringer i konvensjonens materielle rettigheter. Det vises til egen innstilling om samtykke til ratifikasjon av protokollen.

Departementet foreslår samtidig en endring i menneskerettsloven slik at det fremgår at det er EMK som endret ved protokoll nr. 15 som gjelder som norsk lov.

Ratifikasjon av protokollen vil kreve endring i menneskerettsloven og anses å være en sak av særlig viktighet. Stortingets samtykke til ratifikasjon av protokollen er derfor nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lene Vågslid, fra Høyre, Jonny Finstad, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Ulf Leirstein, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til egen innstilling om samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 15 av 24. juni 2013 om endring av Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK).

Det er nødvendig med en endring av menneskerettsloven som følge av ratifikasjonen. Komiteen har ingen merknader til lovendringen.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Komiteens utkast til innstilling ble 13. februar 2014 oversendt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse.

Utenriks- og forsvarskomiteen opplyste i brev av 26. februar 2014 at de sluttet seg til justiskomiteens foreløpige avgitte innstilling og ikke hadde ytterligere merknader.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i menneskerettsloven

I

I lov 21. mai 1999 nr. 30 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett skal § 2 nr. 1 lyde:

Europarådets konvensjon 4. november 1950 om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter som endret ved *femtende protokoll 24. juni 2013*, med følgende tilleggsprotokoller:

- a) Protokoll 20. mars 1952
- b) Fjerde protokoll 16. september 1963 om beskyttelse av visse rettigheter og friheter som ikke allerede omfattes av konvensjonen og av første tilleggsprotokoll til konvensjonen
- c) Sjette protokoll 28. april 1983 om opphevelse av dødsstraff
- d) Syvende protokoll 22. november 1984
- e) Trettende protokoll 3. mai 2002 om avskaffelse av dødsstraff under enhver omstendighet

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de ulike endringene trer i kraft til ulik tid.

Oslo, i justiskomiteen, den 4. mars 2014

Hadia Tajik

leder

Anders B. Werp

ordfører

Vedlegg**Spørsmål fra justiskomiteen til Utenriksdepartementet av 6. februar 2014
med svar fra utenriksministeren av 14. februar 2014****Samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 15 av 24. juni 2013 om endring av den europeiske menneskerettskonvensjon og endringer i menneskerettsloven****Spørsmål:**

Protokollen innebærer blant annet at det tas inn en referanse til statenes «margin of appreciation» i konvensjonens fortale. Selv om de autentiske konvensjonstekstene er på engelsk og fransk, følger det av menneskerettsloven at konvensjonen og dens protokoller av hensyn til økt tilgjengelighet også skal kunngjøres i norsk oversettelse. For ordens skyld bes utenriksministeren derfor knytte noen kommentarer til at man i den norske oversettelsen og omtalen av Artikkel 1 har valgt å oversette «a margin of appreciation» med «en viss skjønnsmargin».

Av hensyn til det videre arbeidet med saken tillater en seg å be om svar så snart som mulig og senest innen fredag 14. februar 2014.

Svar:

Jeg viser til brev datert 06.02.2014 vedrørende Prop. 30 LS (2013-2014) Samtykke til ratifikasjon av protokoll nr. 15 av 24. juni 2013 om endring av den europeiske menneskerettskonvensjon og endringer i menneskerettsloven. Justiskomiteen ber utenriksministeren om å knytte noen kommentarer til at man i

den norske oversettelsen og omtalen av artikkel 1 har valgt å oversette «a margin of appreciation» med «en viss skjønnsmargin».

Som det fremgår av proposisjonen og Europarådets forklarende rapport til protokollen, tar tilføyesen av en henvisning i konvensjonens fortale til prinsippet om statenes skjønnsmargin sikte på å gjøre prinsippet, slik det er utviklet i EMDs rettspraksis, mer synlig og tilgjengelig.

Verken ratifikasjonen av protokollen eller gjennomføringen i norsk rett er ment å medføre noen endring i den norske rettsstilstanden når det gjelder skjønnsmarginen etter EMK og dens omfang. Her vil fortsatt gjeldende EMD-praksis og norsk Høyesteretts forståelse av denne være det avgjørende.

Ved tolkning av protokollen er det originalversjonene av protokollen på engelsk og fransk som er autoritative, og den norske oversettelsen skal derfor uansett ikke ha noen rettslig betydning. I lys av henvendelsen fra justiskomiteen, og for å gjøre det helt klart at den norske oversettelsen er ment å bety det samme som «a margin of appreciation» i den engelske versjonen og «une marge d'appréciation» i den franske versjonen av protokollen, er det likevel funnet grunn til å be om at ordet «viss» strykes fra proposisjonens oversettelse og omtale av artikkel 1. Ny formulering skal da lyde: «en skjønnsmargin».

